

הלכות שבת סימן שעג שפד

שפג קשאין האינדיהודי בביתו אינו מעבב, ובו סעיף אחר:

א אינדיהודי הדר (א) עם שני ישראלים (ב) ואין האינדיהודי בביתו, אינו אוסר (ג) ועין לעיל סימן שעא, ויערבו ויהיו מתרים. בא האינדיהודי בשבת, (ד) אוסר (ה) והערוכב בטל, ומיהו, (ו) יכולים לשכר ממנו בשבת ואחר-כך בשבת לחברו (ז) ויהיה הנהיג מפר, (ח) וכל-שכן אם (ב) מת העובד-בזבובים בשבת, שיקבל אחד לחברו ויהיה הנהיג מפר:

א בעצמאלמדים שפגהו ולא נזכר פן בשפליהלקט, מקור האי דינא, ובאמת לא היה לפנינו רק שפליהלקט הקצר, ובשפליהלקט השלם שניצא במועד לאור, מנרש ככל דברי הבית-יוסף וסוק"א, עין פ"ט בענין שבת סימן ק"א: * וכל-שכן אם מת העפ"ם בשבת, עין במשנה בריה"ש שפגהו דכאי אערכו מבעוד יום ולא היה העפ"ם כאן וכו', פן פרש הנהיג שלום, ועין פ"ט, דהנה העפ"ם כאן ולא היה רוצה להשפיר מבעוד יום עד שחשבה והשפיר אחר-כך או מת, פשיטא דצריך בטול, ומצדד שם דאפילו לרעת הרמב"ם החולק על הרשב"א וקביא לה דהערוכב חזר ונעור, הוא דוקא כשלא היה העפ"ם בביתו דחל הערוכב עד שבא, מה שאין פו ביה שלא חל בכפי-השמשות ק"ל, ועין בבית-מאיר דגם הוא מסכים בעקר הדין לדבריו:

שפד אינדיהודי אכסנאי אם מעבב, ובו ב' סעיפים:

א אינדיהודי הנכנס (א) לשם אכסנאות, אם נכנס (ב) שלא ברשות אינו אוסר לעולם, ואם (ג) נכנס

באר היטב

וד' פירושו שפגהו תחלה, וכ"ש אם מת האינדיהודי בחל, ט"ז, ע"ש, ועין מ"א שכתב דמשמע מחוספות דף סו ע"א דאפילו היה האינדיהודי כאן מאתמול ושכרו מפנו וכת בשבת, בטל הערוכב והריכוס לבטל, ע"ש, ועין סימן שעב ס"ק ו' מה שכתבו שם:

(ב) מת, וכו' שלא שפגהו מבעוד יום וכו' אסורים ובמיתת האינדי הודי נעשה מפר ע"י שיקבל א' לחברו, אבל אם שפגהו מפנו קדם שבת ויהיה להם ערוכב רק ששבת שפגהו האינדיהודי נאסר כמש"ל בסימן שעב סעיף ז' ס"ק ו', ושכרו מן היורש בשבת שהוא וא"צ אח"כ בטול דשבת

באר הלכה

ובעצמאלמדים שפגהו ולא נזכר פן בשפליהלקט, מקור האי דינא, ובאמת לא היה לפנינו רק שפליהלקט הקצר, ובשפליהלקט השלם שניצא במועד לאור, מנרש ככל דברי הבית-יוסף וסוק"א, עין פ"ט בענין שבת סימן ק"א: * וכל-שכן אם מת העפ"ם בשבת, עין במשנה בריה"ש שפגהו דכאי אערכו מבעוד יום ולא היה העפ"ם כאן וכו', פן פרש הנהיג שלום, ועין פ"ט, דהנה העפ"ם כאן ולא היה רוצה להשפיר מבעוד יום עד שחשבה והשפיר אחר-כך או מת, פשיטא דצריך בטול, ומצדד שם דאפילו לרעת הרמב"ם החולק על הרשב"א וקביא לה דהערוכב חזר ונעור, הוא דוקא כשלא היה העפ"ם בביתו דחל הערוכב עד שבא, מה שאין פו ביה שלא חל בכפי-השמשות ק"ל, ועין בבית-מאיר דגם הוא מסכים בעקר הדין לדבריו:

רשותו, מדני, ודמי שכירות המקום עולים גם לשכירות הרשות: א (א) עם שני ישראלים. בהצד אחר: (ב) ואין העב"ם בביתו. שהלך קדם השבת) הוא (ג) וכל בני-ביתו) לעיר אחרת: (ג) ועין לעיל סימן שעא, רוצה לומר, דשם נתבאר לדעה ראשונה, דדוקא כשהלך למקום רחוק יותר מיום אחר, שאי אפשר לו לבוא בשבת, ולדעה שניה, אפילו בחוף מהלך יום אינו אוסר⁶⁴: (ד) אוסר, ולא אמרינן דכיון שהתחיל השבת התחיל להלך בשבת, (ו) ואפילו אם הלך למקום רחוק יותר ממהלך יום, כיון שקבא אחר-כך בשבת, (ג) אנלאי מלתא למפרע דיצא משם בחל, ובכניסת השבת היה בחוף מהלך יום והיה עומד לבוא בשבת, ולכך לא שפגהו הוא תחילת השבת התחילתית, דהא בקד-השמשות (ז) היה עומד להיות נאסר אחר-כך⁶⁵: (ה) והערוכב בטל, רוצה לומר, כמו שכתב אחר-כך, דאפילו אם ישכרו מן העפ"ם לא יהיו יכולים לטלטל כל-זמן שלא יבטלו הרשות אחר לחברו, משום (ו) דהערוכב נתבטל תכף כבוא העפ"ם לביתו: (ו) יכולים לשכר ממנו⁶⁶. ואין זה דומה למקח וממכר, (ו) משום דאין זה אלא משום הכר להמיר טלטול⁶⁷: (ז) ויהיה הנהיג מפר, רוצה לומר, האיש שבטלו לו הרשות, מה שאין פו הטבטל בנדאי אסור, אם לא שפגהו השני והשל לקראשון דאז מת⁶⁸, כג"ל בסוף סימן שפא: (ח) וכל-שכן אם מת העפ"ם בשבת, רוצה לומר, (ו) שערכו מבעוד יום, ולא היה העפ"ם כאן וקבא בשבת וזמתי בור"ים, דנדאי מהני בטול לחוד מקל-יחמר, דכיון דגם היכא דצריך שכירות ובטול מהני אפילו בשבת, וכל-שכן בטול לחודא, ונהא הדין (ט) אם לא ערכו פלל מבעוד יום מפני העפ"ם שהוא אוסר עליהן ומת בשבת, דמבטל אחד לחברו ושרין, וכל זה כשלא שכרו מן העפ"ם, אבל אם שכרו ממנו מבעוד יום וגם ערכו ומת העפ"ם בשבת, אף שיש לו יורשים לא נתבטל הערוכב אף שצדדן (ט) לא שכרו מן היורשים, דכיון שהתחיל השבת התחילתית לכל השבת:

א (א) לשם אכסנאות, רוצה לומר, שלא נכנס לשם לקבץ שם דירתו, אלא לפי שעה להתאכסן שם: (ב) שלא ברשות, (ג) לא דוקא, אלא רוצה לומר, שלא נכנס ברשות, (ג) נכנס ברשות, רוצה לומר, (ג) שהשאלו או השפירו דרך מיוחדת להתאכסן שם, פ"ט מן אב"ד, פ"ט.

שער הצינן

(ב) הגר"ז ופשוט: (ג) מגן-אברהם ושי"א: (ד) סדר-משה ומהצדית-השקל ושי"א: (ד) לשון הרא"ש ושאר פוסקים, וכל-שכן לדעת הרמב"ם דסבר דבעינן דוקא שיהיה בין-השמשות כדי מהלך יותר מיום אחד, אסרין הכא כיון דאנלאי מלתא שיהיה חוף מהלך יום אסרין ההתחילתית מהתחלה עקר דבעיות: (ה) ואינו דומה לשפ"י שערב פנים אחת לשנה על-ידי פתח שביניהם ונסתם הפתח בחל ונסתם בשבת, דפסק לעיל בסימן ע"ד שהערוכב חזר ונעור, דשאני ת"מ ששפגהו שערב הוצרות לשנה לא היה הפתח שביניהם עומד אז ליהתבטל ערוכב, ואס"כ היה תחילת הערוכב דהלכך לכל ימי השנה ולכך אמרינן דחזרו הערוכב לקדמותו, מה שאין פו כאן שפגהו שבא העפ"ם בשבת, אסרין מהתחלה שפגהו הערוכב לא היה עומד להתקדם כל השבת, ששפגהו העפ"ם: תבטל [מקורו-הנהגה וטאמרי-מכריזי ודגרי, ומנשבים ביה קשית המגן-אברהם בסוף דעיר-קטן א"כ, וכן פהאי גונא מתרצים על מה שהקשה המגן-אברהם משמי פניו⁶⁹], ובאמת מקרה לתרין פן שלא יסתרו שני הימים אהדדי, וישניהם הובאו בספר אור דרוץ בשם הר"י בר שמואל פ"ל החוספות, עין פ"ט: (ו) אחרונים: (ז) פן משמע מקד-שלים שהוא מפרש פן דברי השולחן-ערוך, ולא דמי למת ישראל בשבת ואותו הישראל לא נתן חלק בערוכב בני החצר ואף-על-פי-כן ערוכב קיים, אף דבשעה שהיה חי לא היה ערוכב מועיל ללום, ואפילו הכי מצינן שעת מועיל; שאני תמו דתו פלהו לערוכבי מאתמול אלא ששבת, לפיכך עכשו שעת נתבטל רשותו ומועיל ערוכבו, מה שאין פו בעפ"ם, דאפילו אם היה בביתו מאתמול לא היה ראוי להתערב עסקו עד שישכרו ממנו: (ח) פרישה ושי"א: (ט) חוספת-שבת ומאמרי-מרח"ל, וכן-דעה שהקדים עמו הפרי מנדים, ולא פ"ט: (ב) שהרי אפילו נכנסו סתמא, פ"ט מן א"תא פלשח הירושלמי "דלא עליון ברשות", ועין בעצמאלמדים: (ג) וכמו שכתבו לעיל סוף סימן שע וכן בחוספות וברא"ש ערוכב דף סט עמוד ב' איתא פלשח הירושלמי "דלא עליון ברשות", ועין בעצמאלמדים: (ג) וכמו שכתבו לעיל סוף סימן שע בשם הפוסקים, וכמו שכתבו בבאר הלכה בשם הגר"א:

מילואים

הלכות שבת סימן שפב

המשך מעמוד הקודם

שמומנים אותו לאכול עם היהודים, ולא ישכור ממנו במשת כדי שלא יראה כמקח וממכר. מאידך, דעת המקנה (ק"א ס"י מה ס"א בהגה ד"ה בגין) שכמתנה האיסור הוא רק על המקבל ולא על הנותן, ע"ש. ולדבריו יש ליישב כמו שכתב החזו"א (א"ח ס"י פד ס"ק ז), שאין זו ממש מתנה, ולא תיקנו אלא לעשות מעשה שמירתו להתיר הטלול.

(ח"א ס"י כז ס"ק ג) שיש חילוק בדבר, שכמכר האיסור הוא בין על הנמכר ובין על הקונה, שהקונה נותן משת והמכור נותן את החפץ הנמכר, מה שאין כן במתנה האיסור הוא רק על הנותן ולא על המקבל [שלגביו נחשב הדבר כאילו קיבל מן ההפקר], ולכן כיון שהנותן הוא נכרי מותר לשכור בשבת. הוסיף, שנטעם זה כששוכר מהנכרי בשבת, צריך לשכור בדבר שהמנהג ליתן אותו לנכרי בשבת, כגון מה

הלכות שבת סימן שפג

המשך מעמוד 506

סימן שפד

אינו יהודי אקסנאי אם קעכב

[משנ"ב ס"ק ג]

ששאלו או השקירו קדר מקדרי.

1) ואם הנכרי לא שאל ממנו חדר מיוחד אלא גר עם בעל הבית, אינו אוסר לעולם, כמו שכתב לעיל (ס"י שפב ס"ק טז). וראה בבית הל"ל (ד"ה אינו) שהביא כמה ביאורים בשם האחרונים, באיזה אופן כשנכנס ברשות הריהו אוסר.

[משנ"ב ס"ק ח]

אף שצדין לא שקרו מן היורש.

11) ולפי מה שפסק לעיל (ס"י שפב ס"ק כו), שדוקא בשכרו מן הנכרי בסתם ומת צריך לשכור מן היורש, מדובר כאן בשכור בסתם, ונתחדש שכיון שמת בשבת אומרים שבת שהותרה הותרה ואין צריך לשכור מהיורש (וגם מדובר שמת לאחר השבת הראשונה, שבשבת הראשונה אינו יכול לחזור בו, כמו שכתב שם ס"ק כד), אבל אם שכר לזמן, לא בטלה השכירות כשמת קודם הזמן, ואין צריך לשוב ולשכור מן היורש.

הלכות שבת סימן שפו

המשך מעמוד רנז

כרבי מאיר בשום פעם, ולכך אנו שרואים כדעת חכמים, מי שמבכר הרי ברכתו לבטלה. וכן כתב בשו"ת הרשב"ץ (ח"ב ס"י לג) שאין צריך גם שיתוף וגם עירוב, ומי שמוטף בו חומרא עוברת בו רוח טהרה, ובלבד שלא תהיה בו ברכה יתירה.

[ביהל ד"ה צרימין]

אם שאל אדם מקב"ל פרוסה פת נותן פת (104).

10) אמנם החזו"א (א"ח ס"י צ ס"ק כב) כתב, שאפשר לפרש שאם אין מקפידים על פרוסתם ליתנה לעירוב, מעיל הדבר לשבת אחת מדין עירוב, ואין חוששים שמה גם שבת אחרת לא יערבו.

[ביהל שם]

עד כאן לשון הרמב"ם (110).

11) דעת החזו"א (א"ח ס"י צ ס"ק יח) שלמעשה אנו סומכים גם על שיתוף יין במקום עירוב, ולפיכך כתב שאין לנו כלל נפקא מינה בדברי הרמב"ם.

[ביהל ד"ה אום]

דאף שקל הצרות ערבו יחד (12).

12) משמעות דבריו ששיך לעשות עירוב בין החצרות אף שלא עירבו עם הבתים. והחזו"א (א"ח ס"י צ ס"ק כא) תמה, שזה אינו מובן כלל, שהרי לא שיך לערב זה עם זה אם לא עירבה כל חצר לעצמה עם הבתים. וכתב, שאם עירבו כדן חצרות הפתוחות זו לזו שאם רצו מערבין אחד ותתנים כל בני החצרות עירובן בבית אחד באחת החצרות, הרי אלו סומכין על העירוב במקום שיתוף.

נחגרת אחת, ובאופן שהחצרות לא עירבו ביניהן צריך נחגרת לכל בית, ובהכרח שהחצרות עירבו ביניהן, שאז די בגחגרת אחת לכולן. וראה מה שכתבנו בזה לעיל ס"י שפו ס"ק יד.

[משנ"ב שם]

אם נשפתפו כפת (9) סומכין עליה ואין צריכין לערב בחצרות כלל (9).

8) השערי תשובה (ס"ק א) הביא בשם שו"ת דבר שמואל (ס"י רטז) שיש שעושים את העירוב והשיתוף בפת של שמן, ואין זה נכון, שכיון שרצים לצאת בו ידי חובת עירוב ושיתוף כאחד, צריך לעשות בפת דוקא. וראה מה שכתבנו לעיל ס"ק ה.

ולמעשה, דעת החזו"א (א"ח ס"י צ ס"ק טז) שיש להקל כדעת הרמ"א לסמוך על שיתוף יין במקום עירוב, גם אם הניחו את השיתוף בחצר, וטעם שיטה זו, שכיון שעשו כולם מעשה שיתוף, נתפרסם איסור הרצאה מרשות לרשות ואין צריך עירוב. הוסיף, שלכך נהגו ליתן את העירוב בבית הכנסת וסומכין עליו משום עירוב, אף שבית הכנסת הינו כחצר, משום שכל שיתוף מועיל גם לעירוב.

ולעיל ס"ק ו כתב במשנ"ב, שלדעה הראשונה יש להניחו דוקא בבית, וראה מה שכתבנו בשערי צדקה לעיל ס"ק ג.

9) ואם רוצה לערב, כתב הבי"ב בשם תשובת אשכנזיות (תשובות מהר"ם ס"י פט) שלא יברך, ואם בירך ברכתו לבטלה, וכמו שכתב הרמ"א. ואף שכתבו התוס' (עירובין עב, א ד"ה נהגו) שהנוהג כדעת רבי מאיר נשמעריבין בחצרות ומשתתפים במבוי אין מוחין בידו, כתב החזו"א (א"ח ס"י צ ס"ק ב) שהיו רק בני שנהגו כרבי מאיר כחומרתו וקולותיו, אבל אם מקיל לפעמים ברבנן שוב אין לו לעשות

הלכות שבת סימן שפד שפה

ביאורים ומוספים

[משנ"צ ס"ק ה]

רצו זמן זה קשוב פארית ואינו אוקר.

לסלק את הבעלים אינו אוקר אפילו בנכנס על פי חוק, ותמה על המושגי שלא הביא את דעת הגרי"א. עיר כתב שם (סי' לו), שאם בעל הבית גר עם הנכרי באותו חדר, בכל אופן אין הנכרי אוקר. וכתב שלפי זה מה שאמרו בירושלמי שאם יכול לסלק את בעל הבית הרי זה אוקר, מדובר כשהנכרי גר בפני עצמו, ואם כן מוכח שאם אינו יכול לסלק את בעל הבית אינו אוקר אף על פי שבעל הבית גר בחצר בפני עצמו, וכשאר בזה בצי"ע.

[שעה"צ ס"ק ו]

אם לא שיש קציר שקנו ממנו הקשוח יש לו רשות להוציא הקשים מן ביתו.⁽⁸⁾ ודעת החזו"א (ארו"ח סי' צ ס"ק לח) שגם באופן ששר העיר אינו יכול להוציא את החיילים מהבית, מיזמ אם שכרו את הרשות מהשר אינם אוקרים. ואף על פי שבזמן שהחיילים בבית אין לשר העיר רשות באותה חצר, הרי זה נדון כשכר שעבר משכירותו, שנתבאר במשנ"ב לעיל (סי' שפב ס"ק מז-מח) שלא בטלה השכירות.

[משנ"ב ס"ק ח]

אינם אוקרים.⁽⁹⁾

9 מדוברי השו"ע כאן [שמקורו מתשובות הרשב"א (המיוחסות סי' רכז)] שמועילה תפיסת יד של בעל הבית במקומות שנכנסו החיילים, אף שיש עוד ישראלים בחצר, הקשה החזו"א (ארו"ח סי' צ ס"ק מז) על דעת הרמ"א לעיל (סי' שע ס"ב), שפסק שתפיסת יד של המשכיר בבית השוכרים אינה מועילה אלא כשאין דוירים נוספים בחצר מלבד אותם שיש לו בוק תפיסת יד, אבל כשיש עוד דוירים גם השוכרים אוקרים זה על זה. וכתב שלהלכה יש להקל שאין דויריו אוקרים על אנשי החצר, משום שנחשבים לאורחים וגמורים. אמנם כתב החזו"א (שם ס"ק לח), שהיוני דוקא אם בעל הבית דר עימם בחצר או בתוך שטח המוקף במחיצות כשרות, אבל אם אינו דר עימם, אין הדוירים נחשבים כאורחים שלו ואוקרים זה על זה. וראה עוד לעיל (סי' שע ס"ק ו) מה שכתבנו שם.

[ביה"ל ד"ה כלים]

ואם צ"ן אקשר ק"ש להקל בשעת הקדק.⁽¹⁰⁾

10 דעת החזו"א (ארו"ח סי' צ ס"ק לו ד"ה בכה"ל), שאין להקל כשיש לבעל הבית רשות להניח שם חפצים, משום שרשות זו אינה מחשבה את בעל הבית כשכירו ולקינו של חיל המלך, אלא רק כשותף עם החיילים, ומבואר בשו"ע לעיל (סי' שפב ס"ט) שבאופן זה צריך לשכור מהנכרי ולערכ עם הישראל, וביאור הדברים, שרק אם הוא מקבל מהנכרי רשות להניח חפצים בבית דירתו נעשה הוא כשכירו ולקינו הטפל לדירת הנכרי, אבל כאן שלא קיבל רשות מהחיילים להניח חפצים אלא שמכח מה שהבית שלו נשאר לו זכות להניח שם חפצים, אין זה עושה אותו כשכירו ולקינו הטפל לדירת הנכרי, אלא הרי הוא כשותף עם הנכרי בדירתו, כיון שיש לשניהם אפשרות להשתמש בבית זה יחד. אבל אם יש לו חפצים בבית שאי אפשר לטלטלם, הרי זה מועיל מדין תפיסת יד, שמכח זה נחשב השוכר כאורח. ובאופן שיש לבעל הבית תפיסת יד, כתב החזו"א (שם ס"ק לח) שאינם אוקרים גם אם בעל הבית אינו דר בבית הזה אלא בחצר, ואם העיר מתוקנת בעירוב כדון, יש להתיר אפילו אם בעל הבית דר בחצר אחרת.

ואם היה הבית שכור והשכירות לא התבטלה על ידי זה שנכנסו אנשי חיל המלך, כתב החזו"א (שם) שהשוכר נקרא בעל הבית, ומועילה תפיסת יד של השוכר.

2) ואפילו אם יש לנכרי חדר בפני עצמו שפתוח לחצר, ולבעל הבית אין תפיסת יד בחדר זה, וגם אינו משותף עמו כלל בתשמישו, כתב החזו"א (ארו"ח סי' צ ס"ק לו) שאינו אוקר ומותר להוציא מהחצר לביתו. וכן אם הנכרי דר בחצר בפני עצמו, הריהו נעשה אורח לבני המבוי, ומותר להוציא מבית הישראלים למבוי.

[ביה"ל ד"ה אינו]

ע"ן שם בראש הקטובה.⁽⁸⁾

8) שם מדובר במלך ששלח חיילים לעיר כדי לשומרה, החיילים נכנסו לבתי התושבים חלקם ברצון התושבים שרצו למצוא חן בעיניהם, וחלקם כחוקה. וכתב הרשב"א, שכיון שיש לבעל הבית תפיסת יד באותם בתים, אינם אוקרים (והו מקור פסק השו"ע בס"ב). ומשמע שדבר באופן שהתושבים נמצאים בביתם, ואף על פי כן הצריך שתהיה להם תפיסת יד בחדרי החיילים.

[ביה"ל שם]

דמיון הם קשנה לו רשות למשכיר או למשאל לסלוקה בכל עת שירצה.⁽⁴⁾

4) וכן בשעה"צ לעיל (סי' שפב ס"ק ח) הסכים לדיוא עם הגרי"א, וכן כתב בביה"ל לעיל (סי' שע ס"ג ד"ה אינם), ובשעה"צ שם ס"ק כ ו-כט) כדעת הגרי"א.

ודעת החזו"א (ארו"ח סי' צ ס"ק לד), שאפילו אם יכול לסלקם בכל עת הם אוקרים, ואין להתיר אלא אם הם משותפים באפיה ובישול, שאז הם נטפלים לבעל הבית ונעשים כאורחים אצלו, ובתוספת הטעם שלא השאיל ביתו כדי שיאסרו עליו, וכן צידד להלכה כשרית מנחת יצחק (ח"ד סי' נה). והגרש"ז אדערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' לה אות כד) פסק להחמיר כן לכתחילה. וראה מה שכתבנו בזה במשנ"ב לעיל (סי' שפב ס"ק ו), ובביה"ל סי' שע ס"ג ד"ה אינם.

[ביה"ל שם]

עוד אקשר לתקין.⁽⁵⁾

5) ובענין חיל המלך מדוע אוקרים, תירצו התוספת שבת (ס"ק ב) והמאמר מרדכי (ס"ק א) שכיון שחיל המלך נכנסים לבתים שלא מדעת בעליהם, לא שייך לומר שלא השאיל ביתו על מנת שלא יאסרו עליו. והנהר שלום (ס"ק ב) תירץ, שכיון שמתירא מהחיילים, ברור הדבר שהיה משאיל ומשכיר להם אפילו כשודאי יאסרו עליו. [ולפי מה שכתב הביה"ל בשם השו"ע הרב וכן לפי הגרי"א, גם כן מושב דין זה].

[משנ"ב ס"ק ו]

רמ"ך שמתאכסנים על-פי דיןא דמלכותא.⁽⁶⁾

6) ואם החיילים רק ישנים בבתיים ואינם אוקלים שם, הסתפק החזו"א (ארו"ח סי' צ ס"ק לח) אם הם אוקרים. ואף על פי שהשו"ע לעיל (סי' שע ס"ה) פסק שמקוב האכילה הוא העיקר, יתכן שכיון שהחיילים היו מעריפים שיביאו להם את הפת לבתים, נחשבים הכתמים כמקוב אכילתם.

[משנ"ב שם]

הוא עושה בקווקה, ה"י הוא כשאר עכו"ם ואינו אוקר.⁽⁷⁾

7) החזו"א (שם ס"ק לה-לו) כתב בשם הגרי"א על פי הירושלמי, שגם בנכנס הנכרי בחזקה שלא על פי דינא דמלכותא, אם יש בכוחו להוציא את הבעלים מדירתו נדון הוא כבעלים ואוקר, ואם אינו יכול

באר הגולה רנד

ב תשובת הרשב"א
ג כרבי יודא
במשנה פיה
א משנה עובדין סיא
וקמנא
השקפה
תקון
(שקליו בן נפוליא)
הרא"ש בשם ר"מ
ונרדכי'ם בסוף
פ"ב ב

הלכות שבת סימן שפה

(6) ברשות, אם הוא (ד) רגיל לבוא אוסר מיד, ואם אינו רגיל *אינו אוסר (ה) עד לאחר שלשים יום: ב באנשי חיל המלך שנכנסו בבתי היהודים, (ג) (ו) בין בתזקה בין ברצון, גאם יש לבצלי-התים באותן מקומות שנכנסו האיכרים (ז) *בלים שאסור לטלטלם בשבת, (ח) *אינם אוסרים (ט) עליהם:

שפה דין צדוקי וכותי [ומומר] בערוב, וכו' ד' סעיפים:

א (6) (8) *צדוקי הרי הוא כישאל ומבטל רשות, אבל ערוב

באר היטב

אוסרים, עין סימן שפב סעיף יח, מגן אברהם:
(6) צדוקי. ואף-על-פי שמחלל שבת במלי דרבנן, מכל מקום אנוסים הם, דמנהג אבותיהם ביניהם:

באר הגולה

* אינו אוסר עד לאחר שלשים, וכמו גבי אכסנאי ישראל, לעיל בסוף סימן שע, ומירי הקא גמ"רן כמו הקם, ושאל או ששבר משה המקום להתאסן, דאם נתארח אצלו בעלמא מבלי שאלה או שכירות, בודאי אינו אוסר לעולם מדינא לטלוקי בכל עת וקבל שעה, וכמו דכתבנו לעיל בסוף סימן שע בשערי-הציון, והקשו התורנים, דהא לעיל בריש סימן שפב מבאר בהג"ה דישאל שהשפיר או השאיל ביתו לעכ"ם אינו אוסר עליו, ולא השאיל לו אדעת דלאסר, הרי דמקלין פ"י עכ"ם ואמרין דלא השאיל לו וכו' אף שנהיה בשאלה או בשכירות גמורה, וכל-שכן הקא גבי אכסנאות בעלמא: ורצו בכל הק"ט שעה, דמירי הקא שאין בשל-הבית בביתו, ולא שרף לומר שלא השאיל לו אדעתא דלאסר [והמרזין הנה נסתר מתשובת הרמב"ן המנסת להרשב"א סימן רכ, עין שם בראש התשובה]. והג"ח מרן, דלא מקלין פ"י עכ"ם אלא בשניה השאלה או השכירות לזמן מרבה, דאין סברא שאסר עליו זמן רב ונצור בשביל העכ"ם, מה שאין בן הקא דאינו אלא אכסנאי לח"ש זמנים או קצת יותר, בנה לא מקלין כלל פ"י עכ"ם ספי מבאורם דישאל, אבל דעת הגר"א בסימן שפב דלא מקלין כלל תנברי ספי מבשרתאל, והא דמקלין בסימן שפב, לאו משום דשוכר עכ"ם הוא, דאפילו אם הנה שוכר ישראל נמי לא היה אוסר, דמירי התם בשהיה לו רשות למשכיר או למשאיל לטלוקה בכל עת שרצה, ובאין פ"ה גם פ"י שוכר ישראל אינו יכול לאסר, וכמו שכתבנו לעיל היכבול לטלוקי אינו יכול לאסר עליו לעולם היחי לה באורם בעלמא לפי שעה, וכמו שכתבנו פ"ה התורנים הטעם לענין קלמד או סופר בסימן שע סעיף ג דאינו אוסר עליו ונשיג התורנים דהג"ח ודעה"א רמ"ם האליה רפה, עין שם. אכן דברי הגר"א גם כן אינו אלא למירן דברי השלחן-אר"ח דלא יסתר אתה"ד, אבל דברי הרשב"א גופא עדין אינו מתירן בנה, דהא הוא נתן עוד טעם בעבודת-הקדש, משום דהו"ד דבר שאינו מצוי לישאל וישפיר ולשאיל ביתו לעכ"ם ולא גזרו תכמים בנה, ולפי טעם זה אף בלא יכול לטלוקי שרי, וכאן סתם בעצמו לענגנו לאסור. עוד אשכ"ח לט"ק (9) על-פי מה שכתב האלה רבה בתורנו הראשון, עין שם, דדאן דסימן שפב הוא נוקא בצרוף טעם השני המוקד בצבדות-הקדש וכו' [ובענין שפ"ב הכתי' יוסף לענין קלמד או סופר, דהתנא ויהוה דלא השאיל לו אדעתא דלאסר הוא בצרוף עוד טעם], והא דלא מקלין בענגנו לענין אכסנאי עכ"ם, משום דקאן לא שרף פ"י הוא הטעם השני, דהא בודאי מצוי הוא שעכ"ם יתאכסן בבית ישאל, ובשביל הטעם הראשון בלבד דלא השאיל לו אדעתא דלאסר לא מקלין, ובהו מצינא מתירן דברי הרשב"א דענין בית דלא יסתרן שפ"ב דהתנא וישפיר וכו', לפי זה הא דבא דסימן שפב טירי אפ"ה בלא יכול לטלוקי, ומכל מקום לדעת צ"ח עיין אם יש להקל בלא יכול לטלוקי, מאחר שמדברי הרמב"ם מוכח דלא סבירא לה האי דינא, וכמו שהבאנו בסימן שפב סעיף א בשערי-הציון בשם ספר פת"מאיר:

א (א) צדוקי. על שם צדוק וכו', (6) והם הנוטים לאפיקורסות ואינם מאמנים בתורה שבעל-פה, אף-על-פי-כן לענין זה הוא כישאל

שער הציון

(א) טעם, דאם נכנס לדור בקביעות בעד חובו אוסר מיד, דאין עליו שם אכסנאי, ואם להתאכסן בעד חובו, פ"ה זמן שלשים: (7) נטר-שלוש ונצי" אלמגים, עין שם טעמיהו: (8) חיי-אדם, ומקורו מהפגן-אברהם, ואף דהפגן-אברהם פ"ב דהרשב"א לא משמע הכי, כבר כתב באליה ר"ה דאינו סק"ה, דהרשב"א מירי שנכנסו בבתי היהודים שלא ברשות הפקידים: (1) אם לא שרף העיר שקנו מפגנו הרשות יש לו רשות להוציא השוים מן ביתו, דאז אינם אוסרים לכלי עלמא [מתחי חשוכה]: (6) רש"י:

